

TISKOVÁ ZPRÁVA

Nemocnice České Budějovice, a. s.

XX. 1. 2015

Lidé chtějí často pracovat i za cenu poškození zdraví

Pracovní lékaři, resp. smluvní lékaři pracovnělékařských služeb, dříve závodní lékaři, jejichž verdikt rozhoduje o tom, zda člověk může vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nastoupit do zaměstnání, nebo v něm pokračovat, se stále častěji stávají terčem verbálních útoků ze strany těch, které označí za zdravotně nezpůsobilé, či podmíněně zdravotně nezpůsobilé pro výkon konkrétního pracovního zařazení.

Týká se to nejčastěji rizikových prací, činností vyžadující zvláštní zdravotní způsobilost (např. práce s alergeny, práce ve výškách, svářeči a podobně) a dalších speciálních profesí, včetně profesionálního řízení motorových vozidel. Lidé jsou totiž mnohdy ochotni pracovat i za cenu dalšího poškození vlastního zdraví přestože to legislativa neumožňuje. Příčinou zmíněných konfliktů jsou podle lékařů především obavy z budoucnosti a sociální nejistota, někdy ovšem i účelové jednání.

„Vinu za to, že dále nemohou svoji práci vykonávat, často přenášejí směrem k nám. Někdy i velmi nevybíravým a agresivním způsobem. Na jedné straně je to pochopitelné, protože taková situace přivádí tyto lidi do složitých krizových životních situací. Osobních, sociálních a podobně. Na druhé straně je to pro nás velmi zatěžující a stresující, zvláště v různých správních a soudních dohrách,“ uvedl primář Oddělení pracovního lékařství Nemocnice České Budějovice, a. s., MUDr. Aleš Hejlek.

Ztrátou práce nebo jejím podmíněným omezením kvůli neodpovídajícímu zdravotnímu stavu jsou nejvíce ohroženi zaměstnanci starší 50 let. Nežádá se však tento problém týká i mladších lidí, zejména pokud pracují v pracovním zařazení s rizikovými faktory, včetně fyzicky náročných provozů a ve speciálních profesích.

„Tito lidé pak po nás chtějí, abychom posunuli hranice benevolence posuzování zdravotního stavu tak, aby mohli ve své práci pokračovat. My ovšem nejenže nemůžeme překračovat v této oblasti platné zákonné normy, ale rozhodně už vůbec nesmíme připustit, aby došlo k dalšímu zhoršování zdravotního stavu kteréhokoli člověka vlivem práce, pracovních podmínek a prostředí. V tomto směru máme daná jasná zákonná i medicínská etická pravidla, navíc by to bylo zcela proti smyslu a účelu pracovnělékařských služeb,“ konstatoval prim. MUDr. Hejlek.

Od 1. dubna 2012 s nabytím účinnosti zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách má každý zaměstnavatel bez ohledu na počet zaměstnanců, byť zaměstnává třeba jednoho, povinnost mít svého smluvního lékaře pracovnělékařských služeb (dříve závodního lékaře). Zaměstnavatel současně musí zaměstnancům sdělit, které takovéto smluvní zařízení tyto služby poskytuje a jakým preventivním prohlídkám a vyšetřením souvisejícím s výkonem práce jsou povinni se podrobit. Zaměstnanci mimo jiné musí být zaměstnavatelem informováni o specifických nárocích své práce, rizicích a možné ochraně svého zdraví, včetně ochranných

pomůcek. Celá řada dalších povinností zaměstnavatelů a zaměstnanců v oblasti pracovnělékařských služeb je popsána v platném zákoníku práce. Veškeré smluvní pracovnělékařské služby jsou v plném rozsahu hrazeny zaměstnavatelem a dle zákona je smí smluvně vykonávat pouze pracovní lékaři a praktičtí lékaři. Nikdo jiný.

„Základní filozofie pracovnělékařské péče, která má preventivní charakter, spočívá v tom, že zaměstnanec má vzhledem ke svému současnému i dlouhodobému zdravotnímu stavu vykonávat takový druh práce, u níž je pravděpodobnost, že ho nebude zdravotně poškozovat a zároveň bude všechny aspekty pracovního zařazení zdravotně zvládat. Ať už v tom smyslu, že by na daném pracovišti poškození vzniklo, tak i v tom smyslu, že posuzovaný člověk je již nějakým způsobem nemocný a při konkrétní práci by se jeho zdravotní obtíže dále zhoršily,“ poznamenal prim. MUDr. Hejlek.

Nejvíce jsou vlivem práce na své zdraví zatíženi samozřejmě lidé v těžkých provozech s častými rizikovými faktory a kombinovanými riziky. Závěr lékaře z pracovnělékařské prohlídky, tedy takzvaná zdravotní způsobilost k práci, totiž vychází vždy z kombinace posouzení náročnosti práce a zdravotního stavu pracovníka. Musí se jím řídit zaměstnavatel i zaměstnanec.

„Největší problémy vznikají v situacích, kdy k nám přijde člověk na vyšetření v rámci pracovnělékařské prohlídky již s určitým zdravotním poškozením, jenž ho limituje pro posuzovanou pracovní činnost, stává se zdravotně nezpůsobilým, nebo podmínečně způsobilým, čili nemůže dále vykonávat činnost, pro kterou je zaměstnán anebo nikoliv v plném jejím rozsahu. Ještě ovšem nedosahuje takového stupně poškození, abychom mohli uvažovat o nemoci z povolání, natož ji ohlásit. Přitom již má částečně poškozené zdraví z práce a téměř žádné sociální nároky. Právě těmto lidem nejvíce hrozí následná dlouhodobá nezaměstnanost,“ zdůraznil primář Hejlek.

V podobných případech se pak lékaři snaží pomoci snížit negativní sociální dopady postižených pracovníků. ***„Před pár lety jsme v rámci smluvních pracovnělékařských služeb převzali podnik, kde bylo na zdravotním stavu zaměstnanců zřetelně znát dlouholeté velmi náročné pracovní vytížení. Nejvíce ve věku mezi padesátkou a šedesátkou. Část z nich vůbec, nebo částečně, nesplňovala zdravotní způsobilost k posuzované práci. Jim se to samozřejmě, stejně jako podniku, nelíbilo, byli to zkušení a těžko postradatelní lidé. Jednali jsme každou chvíli s vedením, hledali možnosti jejich uplatnění, přimlouvali se. Nebylo to jednoduché. Snažíme se, co můžeme, pro nás zůstává člověk člověkem nikoli jen jménem na seznamu. Nepracujeme od stolu. Na některé systémové legislativní změny, které fungují ve vyspělé Evropě, jsme ovšem krátcí, i když určité výhledy se rýsují,“*** doplnil primář.

Oddělení pracovního lékařství Nemocnice České Budějovice, a. s., má velkou ambulantní část a využívá několika lůžek na interním oddělení. Jako jediné pracoviště v Jihočeském kraji a na Pelhřimovsku poskytuje komplexní specializovanou pracovnělékařskou péči především v oblasti klinického pracovního lékařství.

Jako zákonem uznané regionální středisko nemocí z povolání zajišťuje šetření a hlášení profesionálních onemocnění. Metodicky vede ambulanci pro profesionální kožní onemocnění. Součástí jeho služeb je šetření, hlášení, dispenzarizace, léčba i prevence profesionálních chorob.

Pracoviště konziliárně vyšetřuje zdravotní způsobilost občanů k práci, k pracovnímu zařazení, především na riziková pracoviště. Nabízí služby základní pracovnělékařské péče, kdy se v rámci legislativně povinných „smluv o pracovnělékařských službách“ se zaměstnavateli, komplexně stará o pracovníky hlavně z rizikových, ale i nerizikových provozů. Velkou výhodou je možnost provádět při prohlídce většinu vyšetření v jednom dni přímo na oddělení. Tyto komplexní služby jsou spojené s dohledem na

pracovišti a s poradenskou činností. Firmám i jednotlivcům nabízí komerční zdravotní prohlídky, manažerská vyšetření apod. Součástí oddělení je specializovaná ambulance pro pracovníky vyjíždějící do zahraničí, která se zabývá jejich pracovní způsobilostí.

Oddělení pracovního lékařství poskytuje v přidružené ambulanci pracovnělékařských služeb pro nemocnici také služby praktického lékaře pro dospělé, a to jak vlastním zaměstnancům nemocnice, tak i registrovaným pacientům z řad široké veřejnosti.

Nemocnice České Budějovice, a. s., patří se svou lůžkovou kapacitou 1450 lůžek mezi největší zdravotnická zařízení v České republice. Poskytuje základní, specializovanou i vysoce specializovanou péči prakticky ve všech medicínských oborech zejména pro celý jihočeský region.

V Nemocnici České Budějovice, jejímž jediným akcionářem je Jihočeský kraj, je ročně hospitalizováno okolo 53 tisíc pacientů. Lékaři zde provedou více než 30 tisíc operačních zákroků a téměř 660 tisíc ambulantních vyšetření a léčebných výkonů. Loni se zde narodilo 2267 dětí.

Nemocnice má průměrně 2500 zaměstnanců a je tedy jedním z největších zaměstnavatelů v Jihočeském kraji. Za posledních sedm let nemocnice investovala do svého rozvoje více než 1,6 miliardy korun.

V loňském roce českobudějovická nemocnice zvítězila v celostátní soutěži Nemocnice 2014 v kategorii finanční zdraví.

Kontakt:

MUDr. Aleš Hejlek - primář Oddělení pracovního lékařství Nemocnice České Budějovice, a. s.

tel.: 387 878 150 (1)

e-mail: praclek@nemcb.cz

www.nemcb.cz